

ISBN: 978-975-2482-28-9

© 2018 Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.

Ketebe Yayınları: 13

Hatırat

Editör
Sezai Saraç

Kapak
Harun Tan

Düzeltili
Cihan Aldık

Mizanpaj
Nilgün Sönmez

1. BASKI

Mart 2018
İstanbul

ketebe.com.tr

Ketebe Yayınları
Sertifika No. 34989
Maltepe Mahallesi Fetih
Caddesi No: 6 Dk: 2
Topkapı 34010 İstanbul
Tel: 212.612 29 30
e-mail: ketebe@ketebe.com

Baskı ve Cilt
İhlas Gazetecilik A.Ş.
Matbaa Sertifika No: 12227
Merkez Mah. 29 Ekim Cad.
İhlas Plaza No: 11 A/41
Yenibosna Bahçelievler / İstanbul
Tel: 212.454 37 11

Irak Cephesi Hatıraları

Hatıra-i Askeriyem

HÜSEYİN NURİ SEYHAN

KETEBE

İçindekiler

Takdim	7
Talihsiz bir kaza	11
Yeniden yola çıkış	13
Almanlarla vedalaşma	15
Arabistan'ın en güzel kasabası	17
Bağdad ve karantina	18
İlk muharebe	22
Nehire düşen top	25
Musul'da talim	29
Düşman keşif kolları	33
Açlık ve hastalık	35
Kazanda lapa ziyafeti	38
Musul'a hareket	40
Efrâdı saff-ı harb	43
Musul'dan hareket	45
Alman harb madalyası kur'ası	48

Geriyeye dönüş.....	50
Tarsus'a yolculuk.....	51
Topların İngilizlerden saklanması.....	55
Kış şartları.....	57
Harb sonrası günlük olaylar.....	59
Meram'da günlük olaylar.....	62
Memlekete geri dönüş.....	66
Firar günleri.....	69
Yunan işgali.....	71
Savaş sonrası olaylar.....	72
İlave Bilgiler.....	76
Hatıratın orijinalinden bazı sayfalar.....	86

Takdim

Hatıratlar, tarih ilmi açısından arşiv vesikalarından sonra birinci el kaynaklar arasındadır. Görgü şahitleri olmaları itibarıyla birçok bilgiyi içeriden veren hatırat sahipleri, tarihçiye bıraktıkları bilgilerle onların işlerini kolaylaştırmaktadır. Aşağıda bilgilerini verdiğimiz Hüseyin Nuri Bey de imparatorluğun en buhranlı devirlerinde bize Irak Cephesi'nde yaşadıklarını anlatmaktadır.

Hatıratın sahibi merhum Hüseyin Nuri Seyhan, merhum Osman Efendi ve merhume Hümeysra Hanım'ın 4 oğlundan en büyüğü olarak 1896 yılında, Bursa'nın Gemlik ilçesinin Umurbey köyünde dünyaya geldi. Umurbey Rüştüyesi'nden 1911 yılında mezun oldu. Daha sonra Bursa İpekçilik Enstitüsü'nü (Harir Darü't-Ta'lim) bitirerek tohum yetiştirme belgesi aldı.

1. Dünya Savaşı'nda, Irak Cephesi'nde topçu olarak görev aldı. Yolda top arabasıyla birlikte devrilip Seyhan Nehri'ne düştü. Soyadı Kanunu çıkınca, ölümden kurtulmasının hatırası olarak "Seyhan" soyadını aldı.

Cepheden döndükten sonra, annesinin ailesine ait, Katırlı köyündeki alçı taşı ocağını işletti. Daha sonra, ipek böcekçiliği ve zeytincilik yaptı.

Birçok işte çalışıp maharetini gösteren Hüseyin Nuri Bey 1 Mart 1929'da Umurbey köyüne muhtar seçildi. Eldeki mevcut fotoğrafı da aynı yıla ait "Çekirge Çarşaf Mücadelesi" esnasında çekilmiştir.

Romanya'ya yaptığı zeytin ihracatından zarar edince, Turhal ve Eskişehir Şeker Fabrikaları'nda çalıştı. Eskişehir'de hastalanarak köyüne döndü. 1938 sonbaharında, 42 yaşında iken kemik vereminden vefat etti.

İlk eşi merhume Hatice Hanım'dan (merhume) Muzaffer ve (merhume) Mukadder adında 2 kızı, ikinci eşi merhume Fatma Hanım'dan Ülker adında bir kızı, (merhum) Ertuğrul ve (merhum) Alparslan adında 2 oğlu olmak üzere 5 çocuk babasıydı. Dönemin askerlerinin güzel bir alışkanlığı olarak kendisi de bir hatırat tutmuştur.

Hatıratta bazı yer isimleri maalesef net olarak okunamamıştır ve elimizdeki imkanlar dahilinde yayına hazırlanmıştır.

Hatırat sahibi Hüseyin Nuri Bey'in torunu, merhum Ertuğrul Seyhan Beyefendi'nin kızı Aytül Seyhan Dursunoğlu'na dedesi hakkında verdiği bilgilerden dolayı teşekkür ederiz.

KETEBE Yayınları eldeki bu tek nüsha hatıratı yayınlamaktan memnuniyet duymaktadır.

Not: Osmanlıca sayfa örneklerini kitabın sonunda bulacağınız hatıratın orijinal diline herhangi bir müdahalede bulunulmamış, sadece anlaşılması güç kelimelerin parantez içinde bugünkü karşılıkları verilmekle yetinilmiştir. Ayrıca eserin aslında mevcut bulunmayan bazı ara başlıklar tarafımızca eklenmiştir.

KETEBE

Askere duhûlüm [girişim] 12 Kânun-ı evvel sene 1331 [25 Aralık 1915]... Ağır Topçu Küçük Zâbit 2. Onbaşı Bölüğü'ne kaydım fî 23 Kânun-ı evvel sene 1331 [5 Ocak 1916] duhûl [giriş] ile Onbaşı Bölüğü'ne kaydım arasında geçen 11 günü Orhaniye'de Piyade Onbaşı Taburu'nda geçirdim.

Ağır Topçu Onbaşı Bölüğü Kumandanı Kadri Bey[in] bizi 25 arkadaşım ile beraber topçuya ayırarak [ayırmasıyla] Onbaşı Bölüğü'ne gittik. Orada dört ay kadar talim gördükten sonra fî 1 Mayıs sene 1332 [14 Mayıs 1916] tarihinde kıdemli onbaşı olarak çıktık ve yeni teşkil olunan Alman 15'lik ağır serî obüs 5. Batarya'ya 10 arkadaşım ile beraber muallim [öğretmen] olarak tâyin olunduk.

Bölükte fevkalâde rahattık. Çünkü hayat-ı askeriyemizin [askerî hayatımızın] ilk kısmını mekteb [okul] hayatında geçirdiğimizden askerliğin daima böyle olacağını zannediyorduk. Mekteb gayet sıkı ve mazbuttu. Mezkûr [adı geçen] 5. Batarya'da altı ay kadar efrâdı [askerleri] yetiştirdikten sonra İstanbul'da Metris Çiftliği'nde endahet ettik [atış talimleri yaptık]. Nihayet 29 Ağustos sene 1332 [11 Eylül 1916] tarihinde İstanbul'dan hareket ettik.